

مروری بر چند کتاب انگلیسی

فزانه دوستی*

مرجع انتقادی زنان نویسنده عرب (۱۹۹۹-۱۸۷۳)

Price: \$59.50

Hardcover: 512 pages

Publisher: American University in Cairo Press (December 30, 2008)

Language: English

ISBN-10: 9774161467

ISBN-13: 978-9774161469

* مرجع انتقادی زنان نویسنده عرب (۱۹۹۹-۱۸۷۳).

* ویراستاران: ردوا آشور، فریال غزول و هسنا مکداشی.

* انتشارات دانشگاه امریکایی قاهره (۲۰۰۸)

* Arab Women Writers: A Critical Reference Guide (۱۸۷۳-۱۹۹۹).

* By Radwa Ashour, Ferial Ghazoul and Hasna Reda-Mekdashy.

درباره کتاب

نوشتار زنانه عرب در دوران معاصر، با نویسندگانی چون عایشه التیموریه، ورده الیزبجی، زینب فواز و دیگر طلایه‌داران مصری مشرقی قرن نوزدهم شکل گرفت. این کتاب که اول بار به زبان عربی در سال ۲۰۰۴م منتشر شد، محصول مطالعه‌ای بسط در این زمینه است و به بررسی آثار این پیشگامان و تأثیر آنان در ادبیات زنان عرب تا پایان قرن بیستم می‌پردازد. از نقاط قوت این مجموعه، کتابنامه مفصل و جامعی است که تمامی آثار زنان عرب را در بر گرفته است. در بخش نخست، ۹ مقاله در نقد و بررسی آثار زنان عرب خاورمیانه، از مراکش تا عراق و از سوریه تا یمن، آمده است که تطور نوشتار زنانه در هر ناحیه را در ژانرهای داستان، شعر، نمایش و اتوبیوگرافی رصد و تحلیل می‌کنند. بخش دوم کتاب، شامل مدخل بیش از ۱۲۰۰ زن نویسنده عرب از سی سال آخر قرن نوزدهم تا ۱۹۹۹ است. هر مدخل شامل خلاصه بیوگرافی نویسنده و فهرست آثار اوست و به علاوه، فهرست آثار زنان عرب را که به انگلیسی و فرانسوی نوشته شده‌اند و همچنین آثار ترجمه‌شده ایشان را ارائه می‌کند. وجوه پژوهشی و گستردگی دامنه مطالعات این کتاب باعث شده است تا به معنی غنی برای علاقه‌مندان به ادبیات عرب، مطالعات زنان و ادبیات تطبیقی تبدیل شود و برای دانشجویان زبان و ادبیات عرب و پژوهشگران فرهنگ خاورمیانه عربی قابل استفاده باشد. از میان نویسندگان و منتقدان شرکت‌کننده در این کتاب می‌توان به عماد ابوقاضی، محمد برادا، صبحی حدیدی، حیدر ابراهیم، یمنی العید، سعد المنیع، ایمان العدی، و امینه رشید اشاره کرد.

درباره ویراستاران

ردوا آشور، نویسنده و محقق مصری، چندین رمان و سه مجموعه داستان کوتاه و چهار مجموعه نقد ادبی از خود به جای گذاشته است. وی ویراستار و سرپرست ترجمه مجموعه ۹ جلدی تاریخ نقد ادبی کمبریج (۲۰۰۶) به عربی نیز هست و در حال حاضر در سمت استاد ادبیات انگلیسی و تطبیقی در دانشگاه عین الشمس قاهره تدریس می‌کند. فریال غزول، محقق، منتقد و مترجم عراقی است. وی در دانشگاه امریکایی قاهره در سمت استاد ادبیات انگلیسی و تطبیقی تدریس می‌کند و سردبیر مجله الف: بوطیقای تطبیقی است. غزول کتاب بوطیقای شبانه: شب‌های عربی در بستر تطبیقی را هم در سال ۱۹۹۶ به نگارش درآورده است.

هسنا ردا مکداشی، ناشر لبنانی، مدیر سابق انتشارات خانه ترجمه ادبیات کودک، و عضو مؤسس و مدیر اجرایی «نور» (مؤسسه مطالعات و تحقیقات زنان عرب) در قاهره است. وی از ویراستاران فصلنامه نور بوده و اولین نماینده کتاب زنان عرب در قاهره را در سال ۱۹۹۵ بنا نهاده است.

۱۰۴

صدا و تصویر زنِ مسلمانِ عرب در ادبیات و سینمای پسااستعماری

* ISBN: 978-0-415-40416-7.
Binding: **Hardback**.
Published by: **Routledge**.
Publication Date: **9th May 2008**.
Pages: **208**.

* صدا و تصویر زنِ مسلمانِ عرب در ادبیات و سینمای پسااستعماری.
* لیندسی مور.
* انتشارات راتلج، ۲۰۰۸.

* **Arab Muslim Woman Voice and Vision in Postcolonial Literature and Film.**
* **Lindsey Moore.**

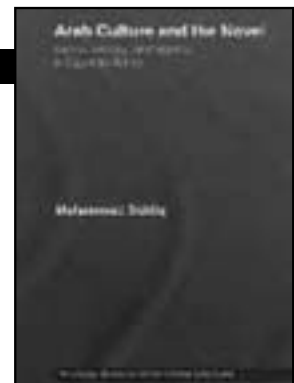
درباره کتاب

بعد از سال‌ها، زنِ مسلمانِ عرب به بازنمایی هویت خود در هنر، ادبیات و سینمای بعد از استعمار پرداخته؛ این تصویر چگونه است؟ کتاب اخیر لیندسی مور به شرح تمهیدات گوناگون زنِ مسلمانِ معاصر عرب در بازآفرینی تصویر و صدای خود به شیوه‌های تازه در ادبیات و هنر می‌پردازد؛ صدایی که می‌کوشد پارادایم‌های چندفرهنگی و تصاویر جعلی استعمارگران و خاورشناسان و کلی‌سازی ناسیونالیسم را به چالش بکشد. مور در این کتاب به تحلیل نظری و عملی مفاهیمی چون استعاره تصویر، دیده شدن و صدا، افسردگی حاصل از ناسیونالیسم و روایت‌های دختر/مادری، استحاله «خانه و حرم»، و امتزاج مرزهای زمان، فضا، و رسانه می‌پردازد. این کتاب گستره فرهنگی-ادبی وسیعی را از الجزیره تا مصر، اردن، لبنان، مراکش، فلسطین، تونس و حتی اروپای پسااستعماری می‌پیماید. در این کتاب که برای علاقه‌مندان به مطالعات زنان، تاریخ، ادبیات، و رسانه‌های تصویری قابل استفاده است، آثار نویسندگان و هنرمندانی چون آسیه جبار، مونا حتوم، فاطیما مرنسی، احلام مستغانمی، نوال السعداوی، لیلا صبار، زینب صدیرا، اهداف سویف، مفیده طلعتی، فدوه طوقان و بسیاری دیگر بررسی و تحلیل شده است.

فهرست مطالب

در فصل‌های این کتاب می‌خوانید: مقدمه، ۱. بسترهای تاریخی، ۲. پیدایی، تصویر، و صدا: پرسشی (دوباره) درباره زنان الجزیره، ۳. مایخولیا در مغرب: طرحواره‌های مادری-دختری، ۴. بازآفرینی تصویر خانه، ۵. ترجمه و عبور از مرزها. لیندسی مور استاد دانشگاه لنکستر است و به تدریس ادبیات پسااستعماری، نوشتار زنانه، و نظریه ادبی می‌پردازد. وی تا کنون مقالات متعددی درباره تصویر زنان عرب و مسلمان در ادبیات و در خودنوشت‌های زنان نوشته است.

فرهنگ عرب، هویت و رمان: مروری بر ژانر، هویت و عاملیت در ادبیات داستانی مصر (از سری کتاب‌های مطالعات ادبیات خاورمیانه)

Product Details
Hardcover: 272 pages
Publisher: Routledge; 1 edition (July 18, 2007)
Language: English
ISBN-10: 0415772605
ISBN-13: 978-0415772600

* فرهنگ، هویت و رمان عرب: مروری بر ژانر، هویت و عاملیت در ادبیات داستانی مصر
(از مجموعه کتاب‌های مطالعات ادبیات خاورمیانه)
* محمد صدیق.
* انتشارات راتلج، ۲۰۰۷.

* **Arab Culture, Identity and the Novel: Genre, Identity and Agency in Egyptian Fiction**
(Routledge Studies in Middle Eastern Literatures).

* **Muhammad Siddiq (Author).**

درباره کتاب

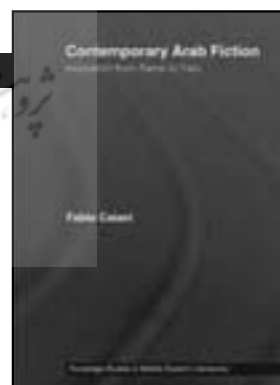
کتاب فرهنگ، هویت و رمان عرب به بررسی رابطه پیچیده رمان و هویت در فرهنگ مدرن عربی و به خصوص مصر امروز می‌پردازد. نویسنده در این کتاب، بحران هویت در رمان معاصر مصر را بستر مطالعات انتقادی خود قرار می‌دهد تا درباره ریشه‌های مذهبی، اجتماعی، سیاسی و روانی این پدیده و بازتاب آن در ادبیات معاصر مصر تفحص کند.

تجربه تاریخی مصر امروز، به نوعی بازتاب وضعیت عمومی جهان عرب مسلمان و دیگر ملت‌های پسااستعماری است که حالا می‌کوشند به بازتعریفی فردی و جمعی از هویت و مدرنیت برسند. بنا به یکی از نظریه‌های اصلی این کتاب، ویژگی‌های بخصوص ژانر رمان، مانند توجه گسترده آن به فرد به‌مثابه فاعل خودایستا در بروز امیال و تصمیم‌گیری‌های اخلاقی، سیاسی، و جنسی، اغلب با هنجارها و باورهای محکم جامعه و فرهنگ سنتی عرب تعارض دارد؛ لذا هدف این کتاب بررسی نحوه مواجهه و مطابقت هنجارهای ادبی و زیباشناختی رمان با براهین و هنجارهای جامعه عربی است. کتاب فرهنگ، هویت و رمان عرب، در کنار مطالعه و بررسی نمونه‌های رمان‌های مصری سعی می‌کند با قرار دادن متن ادبی در بستر فرهنگی آن، پاسخ‌سؤالاتی از این دست را هم بیابد.

سرانجام آنکه میل رمان عربی به پرداختن به موضوعات ممنوعه و ورود به خطوط قرمز تفکر جامعه عرب و جلب توجه خوانندگان به مباحثی چون بدن، جنسیت، تفاوت‌های مذهبی و اختلاف‌نظرهای سیاسی، شاید حاکی از نبود جامعه مداراپذیر و تنگنای اجتناب‌ناپذیر فرهنگی است. این کتاب مناسب دانشجویان و محققانی است که به مطالعات خاورمیانه، ادبیات و تاریخ علاقه‌مندند.
محمد صدیق دانشیار دپارتمان مطالعات خاور نزدیک در دانشگاه کالیفرنیا است.

داستان معاصر عرب، بدعت از راما تا یالو

Price: \$160.00
ISBN: 978-0-415-41456-2
Binding: Hardback
Published by: Routledge
Publication Date: 22nd August 2007
Pages: 192

* داستان معاصر عرب، بدعت از راما تا یالو.
* فابیو کایانی.
* انتشارات راتلج، ۲۰۰۷.

* **Contemporary Arab Fiction Innovation from Rama to Yalu.**

* **Fabio Caiani.**

۱۰۶

کتاب ماه ادبیات شماره 27 (پیاپی ۱۴) تیر ۱۳۸۸

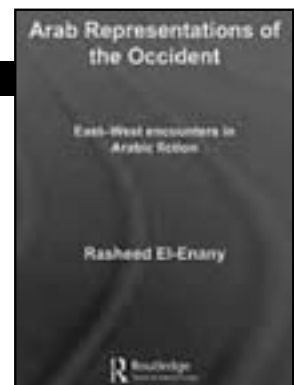

درباره کتاب

این کتاب خوانندگان را با مهم‌ترین رمان‌های نوشته‌شده به عربی از سال ۱۹۷۹ به این سو آشنا می‌کند. نویسندگان این رمان‌ها به رغم آنکه سهمی بزرگ در رشد و پیشرفت داستان بلند معاصر عربی دارند، برای اکثر خوانندگان غیرعرب ناشناخته‌اند. در این کتاب فایبو کایانی به معرفی و بررسی آثار نویسندگانی چون محمد برادای مغربی، ادوار الخراط مصری، الیاس خوری لبنانی و فؤاد التکرلی عراقی می‌پردازد. مهم‌ترین رمان‌های این نویسندگان بین سال‌های ۱۹۷۹ و ۲۰۰۲ منتشر شده‌اند و در طی این دوران، هریک در آثار خود به پختگی رسیده و به نوبه خود طلایه‌دار جریان مبدع در ژانر رمان بوده‌اند که پیش‌تر در آثار نجیب محفوظ دیده شده بود. بسیاری از آثار مهم این نویسندگان تا به امروز نقد و بررسی نشده‌اند و این کتاب می‌کوشد بخشی از این کمبود انتقادی را جبران کند. این مطالعه، ضمن تکیه بر نظریه ادبی و ارجاعات تطبیقی به آثار ادبی دیگر، می‌کوشد دریافته‌های خود را در چارچوبی بسیط‌تر قرار دهد و پیش از همه، تعریفی ملموس از مفهوم «بدعت» و بستر اجتماعی - سیاسی شکل‌دهنده آن در داستان عرب ارائه دهد.

فهرست مطالب

در فصل‌های این کتاب به ترتیب می‌خوانید: مقدمه: درباره بدعت ادبی (بخش نخست)، ۱. چندتکگی، ۲. چندصدایی، ۳. بینامتنیت، ۴. متافیکشن، نتیجه‌گیری: درباره بدعت ادبی (بخش دوم).
فایبو کایانی در دیپارتمان مطالعات عربی و خاورمیانه دانشگاه سنت‌اندروز انگلستان به تدریس عربی مشغول است.

دنیای غرب در بازنمایی عرب

(مواجهه شرق و غرب در داستان‌های عربی)

- * ISBN: 978-0-415-33217-0.
- * Binding: Hardback
- * Published by: Routledge
- * Publication Date: 15th March 2006.
- * Pages: 272.

* دنیای غرب در بازنمایی عرب (مواجهه شرق و غرب در داستان‌های عربی).

* رشید العنانی.

* انتشارات راتلج (۲۰۰۶).

* Arab Representations of the Occident (East-West Encounters in Arabic Fiction).

* By Rasheed El-Enany.

«دنیای غرب در بازنمایی عرب راهنمایی مفید و ارزشمند به مجموعه آثاری تأمل‌برانگیز است و محققان را به پژوهش‌های بیشتر فرامی‌خواند» (یاسین نورانی، دانشگاه آریزونا، مجله بین‌المللی مطالعات خاورمیانه، ۲۰۰۸).

درباره کتاب

دنیای غرب در بازنمایی عرب از جمله نخستین کتاب‌هایی است که به تحلیل پاسخ دنیای عرب به نمودهای فرهنگ و ارزش‌های غرب در ادبیات مدرن عرب می‌پردازد. العنانی در این کتاب با بررسی دیدگاه‌های داستان‌نویسان عربی در قرن نوزدهم و به‌خصوص قرن بیستم، بابت تازه در بحث قدیمی برخورد شرق و غرب می‌گشاید که می‌تواند مورد توجه به‌خصوص علاقه‌مندان به مقوله برخورد شرق و غرب قرار گیرد. وی در کنار پرداختن به مسائلی چون نحوه نمایش کلیشه‌های اعراب و مسلمانان در ادبیات، می‌کوشد به بازنمایی چهره غرب در ذهن و ادبیات روشنفکران و نویسندگان عرب طی دو قرن گذشته دست پیدا کند و از این رو، اثر وی گامی تازه در مسیر مطالعات ادبی جهان اسلام، خاورمیانه و مقوله «برخورد تمدن‌ها» است.

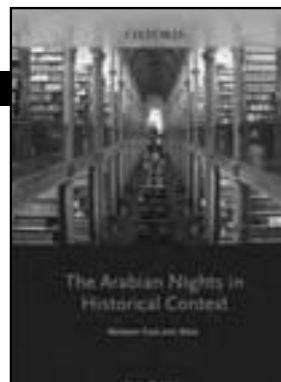
فهرست مطالب

در فصل‌های این کتاب می‌خوانید: ۱. مقدمه، ۲. دوران پیش از استعمار: برخورد‌های فریبنده، ۳. دوران استعمار: برخورد به اجبار، ۴. دوران بعد از استعمار (۱): برخورد متکبران، ۵. دوران بعد از استعمار (۲): برخورد زبانه، ۶. برخورد با آمریکا، ۷. برخورد از نگاه زنانه، ۸. نتیجه‌گیری.

شب‌های عربی در بستر تاریخ، میان شرق و غرب

Product Details.

Hardcover: 300 pages.

Publisher: Oxford University Press, USA (January 15, 2009).

Language: English.

ISBN - 10: 0199554153.

ISBN - 13: 978-0199554157.

* شب‌های عربی در بستر تاریخ، میان شرق و غرب.
* ویراستاران: سری مکدیسسی، فلیسیتی نوسباوم.
* انتشارات دانشگاه آکسفورد، ۲۰۰۹.

* **The Arabian Nights in Historical Context: Between East and West.**

* **by Saree Makdisi (Editor), Felicity Nussbaum (Editor).**

درباره کتاب

تجولی که *الف لیله و لیله*، که به هزار و یک شب، یا شب‌های عربی هم معروف است، در جهان به وجود آورد، با هیچ آبرمتن دیگری قابل قیاس نیست. مجموعه‌ای که آنتوان گالان در ۱۲ جلد تحت عنوان *Mille et Une Nuits* بر اساس نسخه‌ای سوری به اروپا معرفی کرد، در سال‌های ۱۷۰۴م تا ۱۷۱۷م به انگلیسی ترجمه شد و به این ترتیب، داستان‌های هزار و یک شب به محافل اروپایی راه پیدا کرد. سه قرن پس از آن، نسخه‌ها، ویراست‌ها، ترجمه‌ها و تألیفات متعدد و متنوعی بر اساس آن مجموعه پدید آمدند و هزار و یک شب در ادبیات انگلیسی، اروپایی و جهانی خوش نشست. جالب‌تر آنکه نسخه دگرگون و تغییر یافته آن دوباره به ادبیات معاصر غرب بازگشت و در متون عربی به شیوه‌ای تازه بازتولید گردید. این کتاب ضمن ارائه شرحی جامع بر تطور و تحول هزار و یک‌شب در گذر تاریخ و فرهنگ، به بررسی چندگونگی این آبرمتن از دیدگاه شرقی و غربی و شرق‌شناسی امروزی می‌پردازد و در عین حال، ارزیابی دوباره‌ای است از تأثیر هزار و یک‌شب در جریان روشنگری و ادبیات رمانتیک غرب و ادامه حیات پر قدرت آن در رمان معاصر غرب. در این کتاب می‌خوانید:

دبیاچه: سری مکدیسسی، فلیسیتی نوسباوم، ۱. مادلن دوبوا: «ترجمه در ناحیه تماس: هزار و یک شب آنتوان گالان: داستان‌های عربی»، ۲. رابرت ال مک: «زراعت در باغ: هزار و یک‌شب آنتوان گالان در سنت ادبیات انگلیسی»، ۳. راس بالاستر، «سازیدن سیم دوم: نقش دینارزاد در داستان‌های انگلیسی قرن هیجدهم»، ۴. بریجیت اور: «گالان، تئاتر جورجی، و ظهور شرق‌گرایی عام پسند»، ۵. نیل مطر: «مسیحیان در هزار و یک‌شب»، ۶. خالد بکاوی: «زنان سفید و تخیل آفرینایی در ادبیات قرن هیجدهم»، ۷. دونا لاندردی: «والتی ویلیام بکفورد و استفاده از بازنمایش شرقی»، ۸. جیمز وات: «خصوصیت غریب داستان عربی: ویلیام بکفورد و هزار و یک‌شب»، ۹. تیم فولفورد: «کالریج و داستان شرقی»، ۱۰. سرینواس آراوامودان: «کرونوتوپ ماجراجویی و زنونتروپ شرقی: بومی سازی هزار و یک‌شب در گالان، شریدان، و جوپس»، ۱۱. ناصرالتایی: «تحت تأثیر جادو: داستان شرقی در شهرزاد ریمسکی کورساکوف»، ۱۲. ماهر جراز: «تأثیر هزار و یک‌شب در رمان‌های معاصر عربی».

درباره ویراستاران

سری مکدیسسی، استاد ادبیات انگلیسی و تطبیقی در دانشگاه کالیفرنیا در شهر لس‌آنجلس است. او نویسنده کتاب‌هایی چون *امپریالیسم رمانتیک: امپراطوری جهانی و فرهنگ مدرنیته* (۱۹۹۸)، و *ویلیام بلیک و تاریخ ناممکن دهه ۱۷۹۰* (۲۰۰۳) است. فلیسیتی نوسباوم نیز استاد انگلیسی در دانشگاه کالیفرنیا در شهر لس‌آنجلس است و کتاب‌هایی چون *حدود انسان: قصه نژاد، جنسیت و نامتعارف‌بودگی در قرن هجدهم* (۲۰۰۳) و *قرن هیجدهم جهانی* (۲۰۰۳) را تحریر کرده است. از دیگر آثار او می‌توان به *سوژه خودنویسا: جنسیت و ایدئولوژی در انگلستان قرن هیجدهم* (۱۹۸۹)، و *نواحی حاره: مادری، جنسیت و امپراطوری* (۱۹۹۵) اشاره کرد.

